

PRED 50. MOS-OM

Inovacija, ki bo poletela z raketo

Vas zanima, kako je videti slovenski projekt, ki je ocenjen na milijon evrov in tehta dobrih pet kilogramov, Slovenijo pa bo prihodnje leto vpisal na svetovni zemljevid, na katerega je zdaj uvrščenih le 50 držav? Vabljeni na letošnji MOS!

Zavedanje, da se znanost in gospodarstvo morata intenzivneje povezovati, se seli tudi na MOS v Stičišče znanosti in gospodarstva - projekt Ministrstva RS za izobraževanje, znanost in šport. Letos, ko Celjski sejem praznuje 50 let delovanja, je še posebna priložnost, da poleg inovacij postavimo v ospredje povezovalne procese slovenske znanosti in gospodarstva. Kot medijski partner te pomembne predstavitve imamo v Večerovih Kvadratih priložnost, da vam prvi prenesemo informacije ne samo povezane s sejamskim dogajanjem, ampak na splošno z vrhunsko slovensko tehnologijo.

INTERES NAD PRIČAKOVANJI

Letos bo Stičišče znanosti in gospodarstva organizacijsko vodil **Janez Škrlec**, dolgoletni član Sveta za znanost in tehnologijo Republike Slovenije in ustanovitelj Odbora za znanost in tehnologijo pri OZS. Izkazan interes za sodelovanje v okviru Stičišča znanosti in gospodarstva je nad vsemi pričakovanji, pravi Škrlec. Pridružile so se univerze s številnimi fakultetami, Institut Jožefa Stefana, Kemijski inštitut v Ljubljani, Nacionalni inštitut za biologijo in SIS EGIZ (Slovensko inovacijsko stičišče in evropsko gospodarsko interesno združenje). K sodelovanju bo pristopila tudi Gospodarska zbornica Slovenije. Še zlasti pa so organizatorji navdušeni, da so se jim pridružila podjetja: SkyLabs, CosyLab, EKOLEN, DUOL, Pipistrel, INEA, Kolektor, ROTO, EUREL, PS, RLS in številna druga.

TEHNOLOGIJE V OSPREDJU

V okviru sejemske predstavitve bodo v ospredju naslednja podro-

ZGORAJ V slovenski projekt Tristar so doslej vložili že več kot 350.000 evrov.

čja: profesionalna elektronika, mehatronika, avtomatika, robotika, energetika, bionika, biometrika, fotonika z laserskimi tehnologijami, vesoljske tehnologije, IT, področja pametnih materialov in pametnih tekstilij, nanotehnologije in drugo. Predstavljene bodo tudi podporne tehnologije sodobne medicine. V središču dogajanja bosta prvi slovenski nanosatelit, ki ga s podporo Ese (Evropske vesoljske agencije) snujejo strokovnjaki Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Univerze v Mariboru, in podjetje SkyLabs, ki je specializirano za miniaturizacijo vesoljskih tehnologij. Projekt so imenovali Misija Trisat. Nanosatelit z maso 5,5 kilograma je zdaj v zaključni fazi kritičnega preverjanja, ki ga usklajujejo z Eso. Inženirski model nanosatelita so testirali v vakuumskih razmerah pri različnih temperaturah in izvedli vibracijske teste. Opremljen bo z infrardečo kamero, temelječo

na visokotehnološki platformi PicoSky, ki jo je razvilo podjetje SkyLabs in jo bodo uporabili tudi za krmiljenje in nadzor kamere.

SLOVENSKO VESOLJSKO OKO

Večspektralna kamera bo omogočila med drugim zaznavanje vulkanskega prahu, žarišč velikih požarov, razlitja nafte v oceanih in odkrivanje dragocenih rudnin pod Zemljino površino. Osrčje satelitske platforme je majhno procesno jedro, ki ga je razvil SkyLabs. Kot pravi direktor podjetja **dr. Tomaž Rotovnik**, gre za inovacijo na evropskem trgu, za katero se zanimajo velika podjetja, med njimi Airbus. V prvi slovenski nanosatelit bodo vgrajene tudi sončne celice, ki jih po slovenskih načrtih izdeluje špansko podjetje, saj pri nas še nimamo dostopa do te tehnologije. Vrednost nanosatelita Trisat znaša milijon evrov, doslej so vanj vložili več kot 350.000 evrov. Kot pojasnjuje vodja projekta

dr. Iztok Kramberger s Fakultete za elektrotehniko na Univerzi v Mariboru, bodo Trisat v nizko Zemljino orbito izstrelili prihodnje leto - predvidoma v prvem trimesečju 2018 -, s katero raketo bo poletel, pa še javno ni znano, saj se dogovarjajo za najbolj ugodno ceno. Ponudnikov je več, med drugim tudi iz Indije. S tem se bo Slovenija pridružila 50 državam, ki že imajo svoje satelite v vesolju. Uporabna doba nanosatelitov, kakršen je slovenski, je od pet do šest let, še pravi Kramberger, potem izgorijo. To je nujno, da ne pride do verižnih trkov, saj je Zemljina orbita že precej zasičena s takimi sateliti, v prihodnje pa jih bo še več. Na sejmu bodo strokovnjaki predstavili razvoj in delovanje posameznih gradnikov satelita, prav tako bo v živo izveden prikaz delovanja v satelitu uporabljene večspektralne kamere, še napoveduje Škrlec.

(AJD)